

Sikkerhedsdatablad

Revision: 19-12-2013

Erstatter: 04-12-2012

Version: 01.02/DNK

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: PropioLiin

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser: Flydende tilskudsfoder.

Branche: Landbrug

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Leverandør: Helm Skandinavien A/S
Holmagervej 9
8543 Hornslet
Tlf.: +45 87 85 09 10
Fax: +45 87 85 09 15
E-mail: info@helmas.dk

1.4. Nødtelefon

82 12 12 12 (Giftlinien)

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

DPD-klassificering (Direktiv Xi;R36/37/38
1999/45/EF):

CLP-klassificering (Forordning Skin Irrit. 2; H315 Eye Irrit. 2; H319 STOT SE 3; H335
(EF) nr. 1272/2008):

Se punkt 16 for ordlyd af R- og H-sætninger.

Væsentligste skadevirkninger: Forårsager hudirritation. Forårsager alvorlig øjenirritation. Kan forårsage irritation af luftvejene.

Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

2.2. Mærkningselementer

Signalord: Advarsel

Indeholder: Propionsyre 30-60 %

H-sætninger: Forårsager hudirritation.(H315)
Forårsager alvorlig øjenirritation.(H319)
Kan forårsage irritation af luftvejene.(H335)

P-sætninger: Vask huden grundigt efter brug.(P264-A)
Bær øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.(P280-øa)
VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylningen.(P305/351/338)
Ved vedvarende øjenirritation: Søg lægehjælp.(P337/313)

2.3. Andre farer

Produktet indeholder ikke PBT eller vPvB stoffer.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2. Blandinger

Registreringsnummer	CAS/EF-nummer	Stof	DSD-klassificering (Direktiv 67/548/EØF)/CLP-klassificering (Forordning (EF) nr. 1272/2008)	w/w%	Note
01-211948697 1-24-xxxx	79-09-4 201-176-3	Propionsyre	R10 C;R34 Skin Corr. 1B;H314 Flam. Liq. 3;H226	30-60	1

1) Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets liste over organiske opløsningsmidler.

Se punkt 16 for ordlyd af R- og H-sætninger.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding:	Søg frisk luft. Søg læge ved vedvarende ubehag.
Indtagelse:	Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Søg læge ved vedvarende ubehag.
Hud:	Fjern forurenet tøj. Vask huden længe og grundigt med vand. Søg læge ved vedvarende ubehag.
Øjne:	Skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 5 min. Spil øjet godt op. Fjern eventuelle kontaktlinser. Søg læge.
Øvrige oplysninger:	Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Indånding af dampe virker irriterende på de øvre luftveje. Kan fremkalde irritation af øjet. Virker irriterende på slimhinderne i munden og mave/tarmkanal. Virker irriterende på huden - kan medføre rødme. Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Behandl symptomer. Ingen særlig, øjeblikkelig behandling er nødvendig.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler	Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge. Brug vand eller vandtåge til nedkøling af ikke antændt lager.
Uegnede slukningsmidler	Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Kan udvikle sundhedsfarlige røggasser med kulilte ved brand.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Anvend luftforsynet åndedrætsværn og kemisk beskyttelsesdragt, hvis personlig (tæt) kontakt er sandsynlig. Hvis det kan gøres uden fare, fjernes beholdere fra det brandtruede område. Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

For ikke-indsatspersonel:	Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm. Brug handsker. Brug åndedrætsværn. Hold uvedkommende væk. Stå i vindsiden/hold afstand til kilden. Stop lækagen, hvis dette kan gøres uden risiko.
For indsatspersonel:	Udover ovenstående: Beskyttelsesdragt svarende til EN 368, type 3 anbefales.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Spild må ikke udledes til kloak og/eller overfladevand.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Spild inddæmmes og opsamles med sand eller andet absorberende materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere. Mindre spild tørres op med en klud.

6.4. Henvisning til andre punkter

Se punkt 8 for værnemiddeltype. Se punkt 13 for bortskaffelse.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Arbejdet skal foregå under effektiv procesventilation (f.eks. punktudsugning eller lokaludsugning). Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller. Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde.

Det skal ved en arbejdspladsvurdering sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.lign. Opbevares køligt men frostfrit. Må ikke opbevares sammen med følgende: salpetersyre, nitrater og peroxider.

7.3. Særlige anvendelser

Ingen.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier:

Indholdsstof	Grænseværdi	Anmærkninger
Propionsyre	10 ppm 30 mg/m ³	E

Retsgrundlag: Bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer nr. 507/2011 med senere ændringer.

Anmærkninger: E: Betyder at stoffet har en EF-grænseværdi

Målemetoder: Overholdelse af de angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejdshygiejniske målinger.

DNEL-værdier: 79-09-4:
Arbejdere:
Inhalation DNEL (akut-/korttidseksponering - systemiske virkninger), 2 mg/m³
Inhalation DNEL (akut-/korttidseksponering - lokale virkninger), 62 mg/m³
Inhalation DNEL (langtidseksponering - systemiske virkninger), 31 mg/m³
Inhalation DNEL (langtidseksponering - lokale virkninger), 31 mg/m³
Dermal DNEL (langtidseksponering - systemiske virkninger), 132 mg/kg
Dermal DNEL (langtidseksponering - lokale virkninger), 0,26 mg/cm²

PNEC-værdier: 79-09-4:
PNEC aqua (ferskvand) 0,5 mg/l
PNEC aqua (havvand) 0,05 mg/l
PNEC aqua (periodevis udledning) 5 mg/l
PNEC sediment (ferskvand) 1,86 mg/kg
PNEC sediment (havvand) 0,186 mg/kg
PNEC jord 0,1258 mg/kg
PNEC STP (spildevandsbehandlingsanlæg) 5 mg/l

8.2. Eksponeringskontrol

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol: Brug værnemidler som angivet nedenfor.

Personlige værnemidler, beskyttelse af øjne/ansigt: Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm. Øjenværn skal følge EN 166.

Personlige værnemidler, beskyttelse af hud: Brug handsker. Materiale type: Butylgummi. Handsker skal følge EN 374.

Personlige værnemidler, åndedrætsværn: Brug åndedrætsværn. Filtertype: A./ E. Åndedrætsværn skal følge en af følgende standarder: EN 136/140/145.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet: Det skal sikres at lokale regler for udledning overholdes.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Tilstandsform: Væske
Farve: Brun
Lugt: Stikkende

Lugttærskel:	Ingen data
pH (brugsopløsning):	<3
pH (koncentrat):	Ingen data
Smeltepunkt/frysepunkt:	Ingen data
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval:	Ca. 120 °C
Flammepunkt:	Ca. 70 °C
Fordampningshastighed:	Ingen data
Antændelighed (fast stof, luftart):	Ingen data
Øvre/nedre antændelsesgrænser:	Ingen data
Øvre/nedre eksplosionsgrænser:	Ingen data
Damptryk:	Ingen data
Dampmassefylde:	Ingen data
Relativ massefylde:	Ca. 1,09
Opløselighed:	Blandbart med følgende: Vand.
Fordelingskoefficient n-oktanol/vand:	Ingen data
Selvantændelsestemperatur:	Ingen data
Dekomponeringstemperatur:	Ingen data
Viskositet:	Ingen data
Eksplosive egenskaber:	Ingen data
Oxiderende egenskaber:	Ingen data

9.2. Andre oplysninger

Ingen.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reagerer med metaller under dannelse af hydrogen med risiko for dannelse af eksplosive hydrogen-/luftblandinger. Reagerer under varmeudvikling med følgende: salpetersyre, nitrater og peroxider.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen risiko for farlige reaktioner.

10.4. Forhold, der skal undgås

Undgå opvarmning (>100 °C), da produktet spaltes til CO og vand.

10.5. Materialer, der skal undgås

Metaller/ salpetersyre, nitrater og peroxider.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Kulmonoxid og kuldioxid.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet - oral:	Indtagelse kan give ubehag. Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4: Rotte: LD50 = 4290 mg/kg (BASF test)
Akut toksicitet - dermal:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4: Marsvin: LD50 = 4960-9930 mg/kg
Akut toksicitet - indånding:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4: Rotte, 4h: LC50 = >4,9 mg/l
Hudætsning/-irritation:	Virker irriterende på huden - kan medføre rødme. Blandingen er testet til at være irriterende. (OECD 404) 79-09-4: Kanin: Ætsende (BASF test)
Alvorlig øjenskade/øjenirritation:	Irriterer øjnene. Giver svie og tåreflåd. 79-09-4: Kanin: Ætsende (BASF test)

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4: Marsvin: Ikke sensibiliserende (Read across)
Kimcellemutagenicitet:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4: Ingen observerede mutagene virkninger i test med mikroorganismer, celler fra pattedyr og in vivo tests. (Read across)
Kræftfremkaldende egenskaber:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4: Ingen carcinogen virkning.
Reproduktionstoksicitet:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4: Ingen indikation på: forringelse af fertilitet eller teratogene skader.
Enkel STOT-eksponering:	Indånding af dampe virker irriterende på de øvre luftveje. Virker irriterende på slimhinderne i munden og mave/tarmkanal. Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse. 79-09-4: Organspecifik toksicitet ikke forventet.
Gentagne STOT-eksponeringer:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4: Ætsning. Organspecifik toksicitet ikke forventet.
Aspirationsfare:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.
Andre toksikologiske virkninger:	Ingen kendte.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Akut toksicitet:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt. 79-09-4: Fisk: <i>Leuciscus idus</i> : 96hLC50 >10000 mg/l Krebsdyr: <i>Daphnia magna</i> : 48hEC50 >500 mg/l Alger: <i>Scenedesmus subspicatus</i> : 72hEC50 >500 mg/l

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Forventes at være biologisk nedbrydeligt.
79-09-4: Let bionedbrydelig.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Testdata foreligger ikke.

12.4. Mobilitet i jord

Testdata foreligger ikke.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Produktet indeholder ikke PBT eller vPvB stoffer.

12.6. Andre negative virkninger

Produktet vil lokalt ændre pH i vandmiljøet.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Undgå udslip til kloak eller overfladevand. Spild og affald samles i lukkede og tætte beholdere, der bortskaffes via den kommunale affaldsordning for farligt affald med nedenstående specifikationer.

Affaldsgruppe: H
EAK-kode: Afhængigt af branche og anvendelse f.eks. 07 07 04 Andre organiske opløsningsmidler, vaskevæske og moderlud

Absorptionsmiddel/klude forurenede med produktet:
Affaldsgruppe: Z
EAK-kode: 15 02 02 Absorptionsmidler, filtermaterialer, aftørningsklude og beskyttelsesdragter forurenede med farlige stoffer.

Tom, rensede emballager bør bortskaffes til genanvendelse.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Produktet er ikke omfattet af reglerne om transport af farligt gods.

- 14.1. UN-nummer -
- 14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name) -
- 14.3. Transportfareklasse(r) -
- 14.4. Emballagegrupper -
- 14.5. Miljøfarer -

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

-

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

-

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

Omfattet af:
Bekendtgørelse om arbejdets udførelse nr. 559/2004, senest ændret ved nr. 447/2013.
Bekendtgørelse om unges arbejde nr. 239/2005, senest ændret ved nr. 514/2011.

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Særlige bestemmelser:

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse.

PR-nummer: 2333635

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er udført kemikaliesikkerhedsvurdering for følgende stoffer:
79-09-4 / 201-176-3 Propionsyre

PUNKT 16: Andre oplysninger

Der er foretaget ændringer i følgende punkter: 7, 8, 15, 16.

Forklaring til forkortelser: PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: Very Persistent and Very Bioaccumulative
STOT: Specific Target Organ Toxicity
DNEL: Derived No Effect Level
PNEC: Predicted No Effect Concentration

Metode til klassificering: Testdata (Read across)

R-sætninger: R10 Brandfarlig.
R34 Ætsningsfare.
R36/37/38 Irriterer øjnene, åndedrætsorganerne og huden.

H-sætninger: H226 Brandfarlig væske og damp.
H314 Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.
H315 Forårsager hudirritation.

H319 Forårsager alvorlig øjenirritation.
H335 Kan forårsage irritation af luftvejene.

Uddannelse:

Et grundigt kendskab til dette sikkerhedsdatablad bør være en forudsætning.

Øvrige oplysninger:

Dette sikkerhedsdatablad er udarbejdet for og gælder udelukkende dette produkt. Det er baseret på vores nuværende viden samt de oplysninger, leverandøren har kunnet levere om produktet ved udarbejdelsen. Sikkerhedsdatabladet overholder gældende lovgivning for udarbejdelse af sikkerhedsdatablade i henhold til 1907/2006/EC (REACH) med senere ændringer.

JRO/ Bureau Veritas HSE Denmark A/S Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding T: +45 75508811, F: +45 75508810, E-mail: infohse@dk.bureauveritas.com, Web: www.hse.bureauveritas.dk (Made in Toxido®)